

עפ"ג 39996/07/14 - בנימין בורקין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 39996-07-14 בורקין (אסיר) נ' מדינת ישראל 11 דצמבר 2014

בפני הרכב כב' השופטים:

י' גריל, שופט בכיר [אב"ד]

כ' סעב, שופט

ס' ג'יוסי, שופט

המערער:

בנימין בורקין (אסיר)

ע"י ב"כ עו"ד ט. אבראל

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

ע"י ב"כ עוה"ד גב' אייזינגר

פסק דין

א. בפנינו ערעור על החלטותיו של בית משפט השלום בעכו (כב' השופטת ש' פיינסוד-כהן) מיום 7.7.14 ומיום 17.7.14, ב- ת"פ 18147-09-11, שלפיהן נדחו בקשותיו של המערער לדחות את תשלום הקנס וכן תשלום הפיצוי למתלוננים שהוטלו עליו, למועד שיהא לאחר שיסיים את ריצוי עונש המאסר בפועל.

ב. אלה הנסיבות הצריכות לענין:

המערער, יליד 1974, הורשע לפי הודאתו בעובדות כתב האישום, בביצוע העבירות כדלקמן:

באישום הראשון - קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), זיוף ושימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 418 סיפא ו-420 לחוק העונשין (4 מקרים), ובעבירה של התחזות כעורך-דין, לפי סעיף 97 של חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961.

האישום השני היה:

קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין, והתחזות כעורך דין לפי סעיף 97 של חוק לשכת עורכי הדין.

ג. בגזר דין מיום 23.3.14 נדון המערער על ידי סגנית הנשיא (כתוארה אז) כב' השופטת רונית בש, ל-16 חודשי מאסר בפועל, וכן 10 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, ו-5 חודשים מאסר על תנאי

למשך שלוש שנים, ותשלום קנס בסך 1,000 ש"ח או 10 ימי מאסר, שישולם בחמישה תשלומים חודשיים של 200 ש"ח כל אחד החל מיום 1.11.14.

ד. בנוסף הורה בית משפט קמא בגזר דינו, שעל המערער לפצות את המתלוננת בסכום של 14,000 ש"ח שיופקד על ידי המערער בקופת בית המשפט עבור המתלוננת (משיבה מס' 2 בערעור) ב-20 תשלומים חודשיים של 700 ש"ח כל אחד, החל מיום 1.11.14.

כמו כן, הורה בית משפט קמא למערער לפצות שני מתלוננים (המשיבים מס' 3 ומס' 4 שבערעור) בסכום של 1,500 ש"ח עבור כל אחד מהם, ושישולם בחמישה תשלומים חודשיים של 300 ₪ לכל אחד מהם מיום 1.11.14.

ה. התייצבות המערער לריצוי עונש המאסר בפועל נדחתה ליום 23.4.14 כנגד הפקדת ערבות של 6,000 ₪ במזומן או ערבות בנקאית.

ו. המערער הגיש ערעור על גזר דינו של בית משפט קמא (עפ"ג 30843-04-14), שנדון ביום 15.5.14, בהרכב ס. הנשיא ר. שפירא. במעמד הדיון חזר בו המערער, שהיה מיוצג, מן הערעור ואילו המדינה מצדה הסכימה לדחיית ביצוע עונש המאסר בפועל למשך חודשיים. לפיכך ניתן פסק דין בדבר דחיית הערעור, ומועד התייצבות המערער למאסר נדחתה ליום 20.7.14.

ז. משהתקרב המועד להתייצבות לריצוי עונש המאסר בפועל עתר המערער ביום 14.7.14 לדחיית ריצוי עונש המאסר בפועל ונוכח הנסיבות ששררו במדינה אותה עת, נעתר בית משפט קמא, בהחלטה מיום 17.7.14, ודחה את תאריך ההתייצבות למאסר ליום 3.8.14. המערער חזר והגיש בקשה נוספת ביום 28.7.14, ונוכח הנסיבות ששררו אז במדינה דחה בית משפט קמא את מועד התייצבותו של המערער לריצוי עונש המאסר בפועל ליום 1.9.14.

כיום מרצה המערער את עונש המאסר בפועל.

ח. גם בענין מועדי ביצוע התשלומים שהוטלו על המערער במסגרת גזר דינו של בית משפט קמא: הקנס והפיצויים למתלוננים הרעיף המערער בקשות על בית משפט קמא.

ביום 7.7.14 עתר המערער בפני בית משפט קמא לדחות את מועדי תשלום הקנס והפיצויים לתאריך שיהא לאחר שחרורו מבית הסוהר הואיל ואין איש שיוכל לשלם תשלומים אלה במקומו והוא עצמו הוכרז כחייב מוגבל באמצעים.

בהחלטה מיום 7.7.14 איפשרה כב' השופטת פיינסוד-כהן למערער לשלם את הקנס והפיצויים החל מיום 1.1.15 (במקום 1.11.14).

ט. יומיים לאחר מכן, ביום 9.7.14, חזר המערער ופנה לבית משפט קמא וטען, שכנראה בקשתו הקודמת לא הובנה כהלכה הואיל והוא אמור להתחיל במאסרו ביום 20.7.14 (כזכור, בהמשך נדחה מועד ההתייצבות) ולסיימו ביום 20.11.15, ולכן דחיית התחלת התשלומים ליום 1.1.15, לא תועיל לו הואיל ובמועד זה עדיין ירצה את מאסרו, ובקשתו היא לדחות את התשלומים עד לאחר שחרורו מן המאסר.

י. ביום 17.7.14 החליטה כב' השופטת ש. פיינסוד -כהן:

"קיימת החלטה. ערעורים לבית המשפט המחוזי".

יא. על שתי החלטות אלה מיום 7.7.14 + 17.7.14 מונח בפנינו עתה ערעורו של המערער.

מדעיקרא, הוגש ערעור זה ביום 21.7.14 על ידי המערער בגפו וללא ייצוג משפטי. בערעור זה לא ראה המערער לנכון לגלות את אזניו שעוד ביום 15.5.14, משך הוא את ערעורו (בהיותו אז מיוצג על ידי עורך דין), שנדון בפני ההרכב בראשות ס. הנשיא ר. שפירא (עפ"ג 30843-04-14), מבלי שהעלה באותו דיון, מיום 15.5.14, בקשה כלשהיא לדחיית מועדי תשלום הקנס והפיצויים. אדרבא, כדי לזכות בדחיית מועד ההתייצבות למאסר בכחודשיים (מיום 15.5.14 עד 20.7.14) הציע המערער כבטוחה את הפקדון הכספי של ₪ 6,000 שהפקיד בזמנו בבית משפט השלום בעכו לצורך עיכוב ביצוע המאסר (החלטה מיום 23.3.14).

יב. בערעור זה מיום 21.7.14 גם לא צירף המערער כמשיבים את שלושת המתלוננים אותם חוייב לפצות לפי גזר דינו של בית משפט קמא. לגוף הענין חזר המערער על בקשתו לדחות את ביצוע תשלום הקנס והפיצויים לאחר שחרורו מן המאסר הואיל ולטענתו בתקופה שיהא במאסר איש לא יוכל לבצע את התשלומים במקומו, מתנהלים נגדו תיקי הוצאה לפועל, והוא הוכרז כחייב מוגבל באמצעים.

יג. בישיבה שהתקיימה בפנינו ביום 23.10.14 הופיע המערער כשהוא מיוצג על ידי סניגור מטעם הסניגוריה הציבורית (עוה"ד טל אבריאלי). עו"ד ט. אבריאלי ביקש רשות להגיש הודעת ערעור מתוקנת וכן לצרף את המתלוננים כמשיבים ולבצע להם מסירה כנדרש. בהחלטתנו המאשרת את צירוף המתלוננים ואת תיקון הערעור קבענו, שניתנת אפשרות למתלוננים להגיש התייחסותם בכתב לערעור באמצעות הפרקליטות, וככל שימצאו לנכון אף להופיע בפני בית משפט זה ולהודיע את עמדתם בעל פה.

לכתב הערעור המתוקן אכן צורפו שלושת המתלוננים כמשיבים.

יד. נטען בערער המתקן, שבהתאם לגזר הדין + ההחלטות שניתנו, נקבע כי על המערער לשלם בגין הקנס + הפיצויים לשלושת המתלוננים בחודשים ינואר - מאי 2015, 1,500 ש"ח לחודש, והחל מיוני 2015 ועד פברואר 2016, 700 ש"ח לחודש בעודו כלוא מאחורי סורג ובריא.

המערער, כך נטען, גרוש, משלם מזונות לקטין, אין לו משפחה בארץ, ואין מי שיסייע בידו לשלם במקומו את הקנס והפיצויים בהיותו כלוא.

טו. עוד נטען, שבנוסף גם מתנהלים כנגד המערער תיקי הוצאה לפועל ע"ס 2.4 מיליון ש"ח והוא הוכרז כחייב מוגבל באמצעים, ולכן הופחת צו התשלומים בתיק האיחוד שבהוצאה לפועל מ-500 ₪ לחודש ל-100 ₪ בחודש לתקופת מאסרו.

נטען בערער, כי שגה בית משפט קמא משלא התחשב במצבו של המערער ודחה את בקשתו לדחיית תשלומי הקנס והפיצויים למועד שלאחר שחרורו מן המאסר, כשיוכל לעבוד ולהתפרנס. לחלופין, מבקש המערער לדחות את תשלום הפיצויים למשיבים 2-4 לאחר שחרורו מן המאסר, ולחלופי חלופין, לחלק את הסכומים בהם חייב המערער למספר תשלומים גדול הרבה יותר ובכך לאפשר לו לשלם גם מתוך הכלא.

טז. לקראת הדיון שהתקיים בפנינו ביום 4.12.14, הגיש הסניגור עו"ד טל אבריאלי שני מכתבים של המשיבים מס' 3 ומס' 4, המביעים את נכונותם לקבל את התשלום הראשון לאחר יציאתו של המערער מבית הסוהר.

לעומת זאת הודיעה המשיבה מס' 1, כי המשיבה מס' 2 מתנגדת לדחיית מועד קבלת הפיצוי מן המערער.

יז. הסניגור ביקש בשם מרשו, כי הפקדון בסך 6,000 ש"ח שהפקיד המערער בבית משפט השלום בעכו יחולט ויועבר לידי המשיבה מס' 2 על חשבון החוב בסך 14,000 ₪, וכך אכן הורינו.

יח. בדיון מיום 4.12.14 הגישה הפרקליטה עו"ד גב' אייזינגר לעיונו את מכתב המשיבה מס' 2 בו היא מציינת, שאינה מסכימה לדחיית ביצוע התשלומים "**מנובמבר לינואר**", וכן הודיעה שלא תגיע לדיון בבית המשפט.

יט. בפנינו חזר הסניגור על תמצית הטענות שבערער. ספציפית לגבי המשיבה מס' 2 טען הסניגור, שיש לראות את העברת הפקדון של 6,000 ש"ח לזכותה כאילו בוצעו עבורה כבר עתה שמונה תשלומים חודשיים, שהרי לפי החלטת בית משפט קמא אמורה היתה לקבל 700 ש"ח לחודש שתחילת תשלומם נדחתה ל-**1.1.15**, ולכן, יש לראותה כמי שקיבלה כבר עתה את מה שהיתה אמורה לקבל בשמונה תשלומים חודשיים עד ספטמבר 2015.

כיום מבקש המערער, שיתאפשר לו לבצע את המשך התשלומים לזכות המשיבה מס' 2, לאחר יציאתו מבית הסוהר, החל ממרץ 2016, ואילו אם יזכה להפחתת שליש ממאסרו יתחיל את התשלומים כבר בספטמבר 2015.

גם את תשלומי הקנס ביקש הסניגור לדחות בהתאם.

כ. ב"כ המשיבה מס' 1 (המדינה) ביקשה לדחות את הערעורים, ציינה כי מדובר במערער שהתחזה כעורך דין ובעברו עבירות מירמה אחרות, וכן הפנתה לערעור על גזר הדין שהגיש המערער ואשר נדון, כמבואר כבר לעיל, ביום 15.5.14 בהרכב ס. הנשיא השופט ר. שפירא.

ב"כ המשיבה מס' 1 הדגישה, שהמערער חזר בו מן הערעור על גזר הדין לאחר שהמשיבה מס' 1 ניאותה, מתוך התחשבות בנסיבותיו האישיות של המערער, להסכים לדחות את מועד כניסתו לבית הסוהר למשך חודשיים, בכפוף לאותו פקדון של 6,000 ₪ (שהופקד כזכור לצורך עיכוב ביצוע גזר הדין בבית משפט השלום בעכו).

מכאן טענת ב"כ המשיבה מס' 1, שגזר דינו של בית משפט השלום הפך לחלוט, ובפניותיו לבית משפט השלום בעכו בחודש יולי לא ציין המערער, שהגיש ערעור, וכי הוא חזר בו מן הערעור, בשעה שיכול היה במסגרת אותו ערעור, שנדון בהרכב ס. הנשיא השופט ר. שפירא, להעלות גם את טענותיו בנוגע לתשלומי הקנס והפיצויים.

כא. לטענת ב"כ המשיבה מס' 1, החלטת בית משפט השלום בעכו מיום 7.7.14 בדבר דחיית תחילת התשלומים ל-1.1.15 אף ניתנה מבלי לקבל את תגובת המדינה, ומכל מקום, הערעור דנן הינו למעשה על החלטה שלפיה נדחתה תחילת התשלומים ל-1.1.15 כמעשה חסד כלפי המערער.

כב. לטעמה של ב"כ המשיבה מס' 1, הסיכוי היחיד שהמתלוננים יראו את כספם הינו אם מועדי התשלומים יהיו **בטרם** השחרור המוקדם, שהרי אחד הנתונים הנבדקים לצורך שחרור על תנאי ממאסר הינו האם בוצעו תשלומי הקנס ו/או הפיצוי שהוטלו על הנאשם. בוודאי נכון הדבר, כך הטעימה ב"כ המשיבה מס' 1, כשחובותיו של המערער בהוצאה לפועל מגיעים לכדי 2.4 מיליון ש"ח.

ב"כ המשיבה הוסיפה וציינה, שכאשר בטיעונו לעונש בפני בית משפט קמא הציע המערער לפצות את המתלוננים, הוא לא ציין שעליו, לשאת בחוב של כ-2.5 מיליון ש"ח במסגרת ההוצאה לפועל.

ב"כ המשיבה מס' 1 הביעה חשש, שאם לא ישלם המערער את הפיצוי למתלוננים טרם שחרורו המוקדם, יתווספו סכומים אלה לחוב הכספי הגדול שלו שבמסגרת ההוצאה לפועל, והרי כשרצה המערער לדחות את מועד כניסתו לריצוי עונש המאסר בפועל מצא והפקיד, למרות חובותיו הגבוהים, את הכסף הדרוש לכך כפקדון,

סכום של 6,000 ₪.

כג. בתגובה על דברי הפרקליטה השיב הסניגור, שחלק גדול מטיעוניה אינו רלבנטי, ומכל מקום בקשת המערער היא להמשיך לשלם תשלומים בסך 700 ש"ח לחודש החל מספטמבר 2015.

עד כאן תמצית טיעוניהם של הצדדים.

כד. לאחר שעיינו בתיקו של בית משפט קמא, בגזר הדין, בערעור שהגיש המערער על גזר הדין, ואשר נדחה לאחר שהמערער משך את ערעורו ביום 15.5.14 (עפ"ג 30843-04-14), כמו גם בהחלטות בית משפט קמא מיולי 2014 (נשוא הערעור שבפנינו), בערעור המתוקן ובטיעונים ששמענו בישיבה שהתקיימה בפנינו מיום 4.12.14, סבורים אנו, שיש ליתן משקל **מסויים בלבד** לעובדה שלפי הסכמת המערער ניתנה הוראה להעביר את הפקדון של 6,000 ₪ שהפקיד המערער לצורך עיכוב ביצוע מאסרו לידי המשיבה מס' 2 וזאת על חשבון הפיצוי של 14,000 ₪.

כה. נסביר מדוע יש להעניק לכך משקל **מסויים בלבד**:

מחד גיסא, טענתו של הסניגור המלומד שובה את העין ומסברת את האוזן, שהרי על-ידי העברת הפיקדון של 6,000 ₪ אמורה המשיבה מס' 2 לקבל כבר כיום את מה שזוכה היתה לקבל ב-8 תשלומים חודשיים הדרגתיים של 700 ₪ לחודש החל מ-1.1.15, ועד ספטמבר 2015. מכאן בקשתו של המערער, כי תשלומים אלה של 700 ₪ לחודש יחודשו עם שחרורו מן המאסר, בין אם ממרץ 2016 (לאחר שחרור מלא), ובין אם מספטמבר 2015 (אם יוענק לו שחרור מוקדם).

כו. ואולם, מאידך גיסא, אילו היה בית משפט קמא מודע בעת מתן גזר הדין (ביום 23.3.14) שעומדים לרשות המערער משאבים כספיים המספיקים להפקדה מיידית של 6,000 ₪ (עובדה שהתבררה בסמוך **לאחר** גזר הדין כשעתר הסניגור לעיכוב ביצוע תחילת המאסר), ספק רב אם היו תשלומי הקנס והפיצויים נפרשים על פני תקופה כה ארוכה, ותוך התחשבות מקסימלית במערער, לרבות מתן אפשרות **להתחיל** את ביצוע תשלומי הקנס והפיצויים רק ב-1.11.14, משמע, כשבעה חודשים תמימים לאחר מועד גזר הדין, ולמועד דחוי זה נתוספו, לפי ההחלטה מיום 7.7.14, חודשיים נוספים עד 1.1.15.

כז. יתר על כן:

טענת המערער היא שבהיותו במאסר לא יוכל לעבוד ולהתפרנס ולא יהא מי שיוכל לשלם את הכספים במקומו. ואולם, גם בכל התקופה שמגזר הדין ועד שהחל המערער לרצות את עונש המאסר בפועל (1.9.14), דהיינו, תקופה של כחמישה חודשים בה היה המערער חופשי, לא שילם המערער דבר על חשבון הקנס והפיצויים, שהרי בית משפט קמא הלך מראש לקראתו ואיפשר לו להתחיל בתשלומים רק מ-1.11.14 (ואחר כך: מ-1.1.15).

כך שהמערער היה מוגן, באותה תקופה, מפני חובת תשלום, וזאת בעודו משוחרר.

עתה, מבקש המערער להוסיף ולחסות תחת הגנה זו עד סיום מאסרו.

כח. היענות לבקשתו של המערער פירושה שהמערער יתחיל בתשלומי הקנס, ויתחיל בתשלומי הפיצוי למשיבה מס' 2 במרץ 2016, משמע, כשנתיים לאחר גזר הדין, אם ירצה את מלוא תקופת מאסרו, ובמקרה שיוענק לו שחרור מוקדם: כשנה ומחצה לאחר גזר הדין (ספטמבר 2015). בכך יש משום לעג לרש כלפי המתלוננת - המשיבה מס' 2 - שהיתה קרבן מעשה המירמה של המערער כלפיה.

כט. לכן, על יסוד כל אלה, יש מקום להתחשבות חלקית בלבד בכך שהמערער נתן הוראה להעביר את הפקדון של 6,000 ₪ לזכות המשיבה מס' 2 על חשבון החוב של 14,000 ₪, במובן זה שאנו מורים שאת יתרת התשלומים המגיעים למשיבה מס' 2 על חשבון הפיצוי שנפסק לזכותה, ואת הקנס ע"ס 1,000 ₪ ישלם המערער החל מתאריך 1.3.2015.

ל. התוצאה מכל האמור לעיל היא כדלקמן:

אנו מקבלים חלקית בלבד את ערעורו של המערער ומורים כדלקמן:

1. את הקנס בסכום של 1,000 ₪ (או 10 ימי מאסר במקומו) ישלם המערער בחמישה תשלומים חודשיים רצופים ושווים בסך של 200 ש"ח כל אחד, כפי שקבע בית משפט קמא בגזר דינו, ואולם תשלומים אלה יתחילו החל מיום 1.3.2015.

2. את הסכום של 8,000 ש"ח, דהיינו, את יתרת הפיצוי למתלוננת - המשיבה מס' 2 (לאחר הפחתת הפקדון של 6,000 ש"ח שהופקד בבית משפט השלום בעכו ושהורינו ביום 24.11.14 על העברתו למשיבה מס' 2 על חשבון המגיע לה) ישלם המערער באופן שיפקיד בקופת בית משפט השלום בעכו עבור המשיבה מס' 2, החל מיום 1.3.2015, אחד-עשר תשלומים חודשיים שווים ורצופים של 700 ש"ח כל אחד, והתשלום ה-12 והאחרון יהא על סך 300 ש"ח.

3. את הפיצוי בסכום של 1,500 ש"ח לכל אחד משני המתלוננים, המשיבים מס' 3 ומס' 4, ישלם המערער באופן שיפקיד בקופת בית משפט השלום בעכו, 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך של 300 ₪ כל אחד, כשהראשון שבהם יהא 30 יום אחרי שחרורו של המערער מן המאסר.

פיגור באחד התשלומים יעמיד את היתר לפרעון מיידי.

על המשיבה יהא להביא לידיעת המשיבים מס' 3 ומס' 4 את מועד שחרורו של המערער מן המאסר, בין אם יענק לו שחרור מוקדם ובין אם יהא על המערער לרצות את מלוא התקופה.

4. על ב"כ המשיבה להמציא את העתק פסק דינו לכל אחד מן המתלוננים (המשיבים מס' 2, מס' 3 ומס' 4), וכן על ב"כ המשיבה לוודא שמזכירות בית משפט השלום בעכו העבירה את הפקדון שהפקיד המערער בסך 6,000 ₪ לפי החלטת בית משפט קמא מיום 23.3.14, לידי המתלוננת - המשיבה מס' 2, על חשבון הפיצוי המגיע.

המזכירות תמציא את העתקי פסק הדין אל:

1. ב"כ המערער - עו"ד טל אבריאל (סניגוריה ציבורית חיפה).

2. ב"כ המשיבה - עו"ד גב' אייזינגר, פמ"ח (פלילי).

3. המערער עצמו - באמצעות שב"ס.

ניתן היום, י"ט כסלו תשע"ה, 11 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.

ס. ג'יוסי, שופט

כ. סעב, שופט

י' גריל, שופט, שופט בכיר
[אב"ד]